

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра публічного та приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 20 » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО ТА ІКТ В ГАЛУЗІ ПРАВА
Змістовий модуль «ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»

для студентів

спеціальності	081 Право
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	081.00.01 Право

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма 2554/20
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я)
« 20 » _____ 20 20 р.

Київ – 2020

Розробники:

Нашинець-Наумова Анфіса Юріївна, д.ю.н., доцент, професор кафедри публічного та приватного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

Нашинець-Наумова Анфіса Юріївна, д.ю.н., доцент, професор кафедри публічного та приватного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри публічного та приватного права Факультету права та міжнародних відносин
Протокол від «15» грудня 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного та приватного права (Л.В. Орел)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 081.00.01 Право 2020 р.

Гарант освітньої програми (Наталія СЕРГІЄНКО)

Робочу програму перевірено 2020 р.

Заступник декана (Анфіса НАШИНЕЦЬ-НАУМОВА)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО ТА ІКТ В ГАЛУЗІ ПРАВА		
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова	
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська	
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4/120	
<i>Курс</i>		1,2
<i>Семестр</i>		1,4
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	2	
<i>Обсяг кредитів</i>		4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>		120
<i>Аудиторні</i>		16
<i>Модульний контроль</i>		-
<i>Семестровий контроль</i>		-
<i>Самостійна робота</i>		104
<i>Форма семестрового контролю</i>		Залік
Змістовий модуль «ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»		
<i>Курс</i>		2
<i>Семестр</i>		4
<i>Обсяг кредитів</i>		2
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>		60
<i>Аудиторні</i>		8
<i>Модульний контроль</i>		-
<i>Семестровий контроль</i>		-
<i>Самостійна робота</i>		52
<i>Форма семестрового контролю</i>		Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є засвоєння основних положень правового регулювання інформаційних відносин, з'ясування основних прав та обов'язків учасників інформаційних відносин, принципів інформаційного права, усвідомлення значення норм права, що регулюють пошук, одержання, виробництво та поширення інформації, нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Основними завданнями є:

- ✓ ознайомлення з найважливішими джерелами інформаційного права;
- ✓ засвоєння принципів інформаційного права та вміння використовувати їх зміст при розв'язанні конкретних завдань;
- ✓ набуття досвіду роботи з відповідними юридичними документами;
- ✓ формування правової культури у сфері інформаційної діяльності.

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК) –

ЗК-1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК-4. Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.

ЗК-7. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.

ЗК-8. Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.

ЗК-11. Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.

ЗК-13. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК) –

ФК-3. Знання стандартів правничої професії.

ФК-6. Знання засад і доктрин міжнародного публічного права, а також змісту основних міжнародно-правових інститутів.

ФК-10. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

ФК-11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК-12. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

ФК-13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК-14. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.

ФК-16. Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

ФК-17. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

ФК-18. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент має знати та розуміти, вміти:

СГ-1. Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин.

СГ-4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

СГ-5. Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю.

СГ-6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ДН-3. Самостійно визначати та формулювати ті питання, з яких потрібна допомога і діяти відповідно до рекомендацій.

ПС-1. Належно використовувати цифрову і статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПС-2. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПС-3. Користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням електронних таблиць, графіків та інших можливостей.

ПС-4. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПР-1. Демонструвати знання і розуміння щодо визначення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПР-2. Пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права.

ПР-3. Демонструвати необхідні знання та розуміння суті та змісту основних правових інститутів та норм фундаментальних галузей права.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовний модуль 1. Основні положення інформаційного права						
Предмет інформаційного права та його принципи. Інформація: поняття, ознаки та юридичні властивості	32	2		2		28
Право на інформацію та правова інформованість	14			2		12
Інформаційно-правові конфлікти (інформаційні правопорушення)	14			2		12
Разом	60	2		6		52
Усього	60	2		6		52

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Основні положення інформаційного права

ТЕМА 1. Предмет інформаційного права та його принципи. Інформація: поняття, ознаки та юридичні властивості

Поняття, зміст та сутність інформаційного права. Історія розвитку інформаційного права. Концептуальні підходи щодо формування змісту інформаційного права. Інформаційна цивілізація: позитивні та негативні сторони. Поняття, сутність та співвідношення категорій «інформаційне суспільство», «кіберцивілізація», «комп'ютеризація» та «інформатизація». Інформаційні права і свободи. Принципи інформаційного права. Суб'єкти інформаційного права: загальна характеристика.

Співвідношення категорій «інформація», «відомості», «дані», «знання», «таємниця» та інших у суспільних правовідносинах. Особливості застосування їх у нормативних актах суб'єктами правотворчості в Україні. Види інформації за галузями застосування, її зміст. Класифікація інформації за правовим режимом доступу. Інформатизація як об'єкт інформаційних правовідносин. Поняття та сутність інформаційних ресурсів. Державна інформаційна політика як об'єкт правовідносин. Класифікація об'єктів інформаційних правовідносин за сферами законодавчого регулювання.

ТЕМА 2. Право на інформацію та правова інформованість

Співвідношення категорій «правовий вплив» і «правове регулювання». Юридичний вплив права (правове регулювання) та неюридичний вплив (інформаційне). Інформаційна форма реалізації права. Джерела інформування про зміст норм права. Правова інформованість як результат реалізації інформаційної функції права. Правова інформованість як втілення законодавчих актів в практичні справи і вчинки людей. Правова інформованість особистості.

ТЕМА 3. Інформаційно-правові конфлікти (інформаційні правопорушення)

Юридичний (правовий) конфлікт як специфічна форма соціальної взаємодії. Причини, що викликають інформаційні конфлікти. Витоки правового конфлікту. Юридична конфліктологія. Конфліктні ситуації, що виникають в інформаційній сфері. Ефективне і оперативне вирішення інформаційно-правових конфліктів. Просторова межа інформаційно-правового конфлікту. Часова межа інформаційно-правового конфлікту. Суб'єктивна межа інформаційно-правового конфлікту. Інформаційні правопорушення. Надмірність інформації. Особливості сприйняття інформації. Комп'ютерні (інформаційні) злочини. Поширення шкідливих програм. Електронне шахрайство. Інформаційні злочини. Неправомірний доступ до комп'ютерної інформації. Створення, використання і поширення шкідливих програм для ЕОМ.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

для заочної форми навчання

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Зм. Модуль 1	
			Кільк. одиниць	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	1	1
2	Відвідування практичних занять	1	3	3
3	Робота на практичному занятті	10	3	30
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5
5	Навчальний тест	10	1	10
	Разом	-	-	49
	Максимальна кількість балів:	49		
	Розрахунок коефіцієнта:	2,04		
	Підсумковий бал	100		

6.2. Завдання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання 1.

Здійснити пошук в мережі Інтернет відомостей щодо джерел інформаційного права. Результати пошуку обробити аналітично.

Завдання 2.

У відповідних джерелах, в тому числі – у мережі Інтернет здійснити пошук поняття «інформація».

Завдання 3.

Проаналізуйте та виділіть схематично основні ознаки теорій формування та розвитку інформаційного суспільства М. Кастельса, Ф. Махлупа та Г. Шиллера.

Завдання 4.

Назвіть передумови формування та динамічного розвитку інформаційного права. Чи можна вважати структуру та зміст системи інформаційного права сформованими? Яких недоліків формування даної галузі права дає змогу уникнути виділення загальної та особливої частини інформаційного права? Відповідь обґрунтуйте.

Завдання 5.

Проаналізуйте наукові підходи вітчизняних вчених до визначення поняття «інформаційне право». Заповніть таблицю.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	
АВТОР	ВИЗНАЧЕННЯ
А. І. Марущак	
Р. А. Калюжний	
В. С. Цимбалюк	
М. Я. Швець	
Б. А. Кормич	
К.І. Беляков	

Завдання 6.

Проаналізуйте сучасні наукові джерела та визначте основні ознаки європейської, американської та азійської моделей інформаційного суспільства у вигляді таблиці.

Завдання 7.

На основі історичних наукових джерел визначте основні етапи інформаційної революції та охарактеризуйте кожен етап, виділивши його основні ознаки. Спрогнозуйте наступні (майбутні) етапи інформаційної революції суспільства.

Завдання 8.

Проаналізувавши систему національного інформаційного законодавства, визначте (із посиланням на норму відповідного нормативно-правового акту) норми, в яких містяться основні принципи інформаційного права.

Завдання 9.

Проаналізуйте основні міжнародні нормативно-правові акти в інформаційній сфері та вкажіть схематично положення, в яких містяться норми щодо інформаційних прав та свобод громадян.

Завдання 10.

Проаналізуйте міжнародні стандарти в інформаційно-правовій сфері та зазначте їх положення, відображенні в чинному законодавстві України (у вигляді таблиці).

Завдання 11.

Порівняйте визначення терміну «інформація», закріплене в Законі України «Про інформацію», із визначеннями закріпленими в міжнародних нормативно-правових актах у сфері інформації. Проаналізуйте виявленні відмінності.

Завдання 12.

Проаналізуйте основні проблеми розвитку та реформування інформаційного законодавства та визначте шляхи їх вирішення.

Завдання 13.

Віднайдіть у практиці Європейського суду з прав людини прецеденти, що стосуються прав особи в інформаційно-правовій сфері, проаналізуйте їх та складіть по них коротке резюме.

Завдання 14.

Визначте графічно склад інформаційних правовідносин за наведеною таблицею.

Суб'єкт	Об'єкт	Зміст

Завдання 15.

На прикладі трьох правових норм із різних джерел інформаційного права визначте структуру інформаційних правовідносин, що виникають на підставі цих норм у вигляді таблиці.

Завдання 16.

Проаналізуйте Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Pinto Coelho проти Португалії». Якими критеріями користувався суд для визначення правомірності розкриття інформації?

Завдання 17.

Проаналізуйте Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Aditions Pion проти Франції». Який підхід застосований судом для визначення правомірності обмеження поширення інформації. Чи може аналогічний підхід застосовуватися і до обмеження доступу до інформації?

Завдання 18.

На підставі законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів проаналізуйте та виділіть п'ять правових норм, що характеризують способи регулювання інформаційної діяльності.

Завдання 19.

Проаналізуйте спеціальне законодавство в сфері інформаційної діяльності та оформіть його основні положення щодо порядку здійснення такої діяльності у вигляді таблиці із зазначенням назви нормативно-правового акту та відповідної норми.

Завдання 20.

Проаналізуйте нормативно-правові акти, що регулюють діяльність засобів масової інформації, та виділіть схематично види інформаційної діяльності, які здійснюють ЗМІ.

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських заняттях та під час виконання самостійної роботи, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Семестровий контроль знань студентів здійснюється у формі заліку після завершення вивчення навчального матеріалу.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

для заочної форми навчання

Разом: 60 год., із них: лекції – 2 год., практичні заняття – 6 год.
самостійна робота – 52 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII
Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1. Основні положення інформаційного права (49 б)						
Лекції (теми, бали)			<i>Л1 (1бал)</i>				
Практичні заняття (теми, бали)				<i>П1 1-11 балів</i>	<i>П2 1-11 б.</i>	<i>П3 1-11 б.</i>	
СР (бали)	<i>Письмове завдання 5 балів</i>						
Поточний контроль					<i>Навчальний тест 10 балів</i>		
Підсумковий контроль (вид, бали)	<i>Залік (100 балів)</i>						

8. Рекомендовані джерела

1. Загальна декларація прав людини 1948 року // Голос України, 2008. 10 груд.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року // Голос України. 2001. 10 січ.
3. Конвенція про захист осіб стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру від 28 січня 1981 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_326.
4. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 25 лютого 1991 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_272.
5. Угода про співробітництво в галузі інформації від 09.10.1992 р. // Офіційний вісник України. 2004. № 40. Ст. 2700.
6. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради Європи «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24.10.1995 р. // Офіційний журнал L 281, 23/11/1995. С. 0031-0050.
7. Директива 97/66/ЄС Європейського Парламенту і Ради Європи «Стосовно обробки персональних даних і захисту права на невтручання в особисте життя в телекомунікаційному секторі» // Офіційний журнал L 024, 30/01/1998 С. 0001-0008.
8. Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства від 22.07.2000 р. // Дипломатический вестник. 2000. № 8. С. 51-56.
9. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 року // Офіційний вісник України. 2007. № 65.
10. Декларація принципів «Побудова інформаційного суспільства – глобальне завдання в новому тисячолітті» від 12.12.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_c57.
11. Резолюція 60/45, прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй, «Досягнення у галузі інформатизації та телекомунікацій в контексті міжнародної безпеки» від 08.12.2005 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_e45.
12. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 27.12.1984 року // Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51. Ст.1122.
14. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 року // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст.131.
15. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40. Ст. 356.
16. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.
17. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» від 16.11.1992 року // Відомості Верховної Ради України. 1993. № 1. Ст.1.
18. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25 червня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. 993. № 33. Ст. 345.
19. Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи» від 24.12.1993 року // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 15. Ст. 86.
20. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994 року // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16. С.93.
21. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 року // Відомості Верховної Рпди України. 1994. № 31. Ст. 286.
22. Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» від 27.01.1995 року // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 7. Ст. 45.

23. Закон України «Про інформаційні агентства» від 28.02.1995 року // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 13. Ст. 83.
24. Закон України «Про звернення громадян» від 02.10.1996 року // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.
25. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» від 23.09.1997 року // Відомості Верховної Ради України. 1997. № 50. Ст. 302.
26. Закон України «Про національну програму інформатизації» від 04.02.1998 року // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 27–28. Ст. 181.
27. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275.
28. Закон України «Про телекомунікації» від 18.11.2003 року // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 12. Ст. 155.
29. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 року // Відомості Верховної Ради України. 2007. № 12. Ст. 102.
30. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 року // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32. Ст. 314.
31. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 року № 386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» // Урядовий кур'єр. 2013. № 105.
32. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 року № 611 «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF>.
33. Звід відомостей, що становлять державну таємницю, затверджений наказом Служби безпеки України від 12.08.2005 року № 440 // Офіційний вісник України, 2005. № 34. С. 172. Ст. 2089.
34. Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг: Указ Президента України // Урядовий кур'єр. 2019. № 144.
35. Про деякі заходи з покращення доступу до мобільного Інтернету: Указ Президента України // Урядовий кур'єр. 2019. № 128.
36. Про внесення змін до Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий кур'єр. 2019. № 547.
37. Про затвердження Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації: Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий кур'єр. 2019. № 211.
38. Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури: Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий кур'єр. 2019. № 118.
39. Про внесення змін до Положення про формування та виконання Національної програми інформатизації: Постанова Кабінету Міністрів України // Урядовий кур'єр. – 2019. № 103.
40. Інтернет речей: теоретико-методологічні основи правового регулювання. Т.1: Сфери застосування, ризики і бар'єри, проблеми правового регулювання: монографія / О.А. Баранов; НДПП НАПрН України. К.: Видавничий дім «АртЕк». 2018. 344 с.
41. Кормич Б.А. Інформаційне право [Текст]: підручник. Х.: БУРУН і К., 2011. 334 с.
42. Ліпкан В.А. Теоретичні основи та елементи національної безпеки України: Монографія. К.: «Текст», 2003. 600 с.
43. Марущак А.І. Інформаційне право України. К.: ЦУЛ, 2011. 456 с.
44. Марущак А.І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2008. 342 с.
45. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський та ін.; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. К.: Знання,

2004. 274 с.

46. Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації». [Електронний ресурс]. Верховна Рада України : [сайт]. Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/comment_api_final.pdf.

47. Нашинець-Наумова А.Ю. Практикум з інформаційного права: навчально-методичний посібник. К.: Типографія «Планета», 2014. 128 с.

48. Нашинець-Наумова А.Ю. Основи інформаційного права: навчальний посібник. – К.: Вив-во «Сталь», 2015. 198 с.

49. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційна безпека: питання правового регулювання: монографія. К.: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 169 с.

50. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційна безпека суб'єктів господарювання: проблеми теорії та практики правозастосування: монографія / під заг. ред. д.ю.н. В.І. Курила. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 386 с.

51. Нашинець-Наумова А.Ю. Правове забезпечення інформаційної безпеки: міжнародний досвід і можливість використання // Право і суспільство. Дніпро, 2018. № 6. С. 159–164.

52. Нашинець-Наумова А.Ю. Принципи забезпечення системи національної безпеки: конституційно-правовий аспект // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Збірник наукових праць. Серія: Юриспруденція. Одеса, 2018. № 35. Т.1.С. 50–56.

53. Нашинець-Наумова А.Ю. До питання щодо боротьби з кібершпіонажем: вивчення та осмислення // Актуальні проблеми правознавства. Зб. наук. праць. Тернопіль, 2019. Вип. 1 (17). С. 126-132.

54. Нашинець-Наумова А.Ю. Світовий досвід законодавчої регламентації режимів конфіденційної інформації // Підприємництво, господарство і право. Київ, 2019. №4. С. 166-171.

55. Нашинець-Наумова А.Ю. Протидія комп'ютерній злочинності в кібернетичному просторі // Вісник кримінологічної асоціації України. Зб. наук. праць. Харків, 2019. № 1(20). С. 108-117.

56. Сучасні правові стандарти Європейського Союзу у сфері захисту персональних даних. Збірник документів; [неофіційний пер. з англ. І. Майстренко; за ред. В. Брижко; передмова В. Пилипчука]. (Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України). К. : ТОВ «Видавничий дім» АртЕк», 2018. 180 с.

57. Цимбалюк В. С. Основи інформаційного права України: навч. посіб. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного та П. В. Мельника. К : Знання, 2019. 274 с.

58. Ткачук Т.Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в умовах євроінтеграції України: правовий вимір : Монографія. К. : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. 411 с.

59. Цимбалюк В. С. Основи інформаційного права України: навч. посіб. / В. С. Цимбалюк, В. Д. Гавловський, В. В. Гриценко та ін; за ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного та П. В. Мельника. К : Знання, 2018. 274 с.

60. Юдін О.К., Богуш В.М. Інформаційна безпека держави: Навч. посібник.Х.: Консул, 2017. 576 с.

61. Юридична відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері та основи інформаційної деліктології: монографія / І. В. Арістова, О. А. Баранов, О. П. Дзьобань та ін.; за заг. ред. проф. К. І. Белякова. Київ: КВІЦ, 2019. 344 с.